

Zdroj: Olyeyko O, Tsarenko S, Chernykh M, Berezovskiy A, Soleyko L, Fedorchenko O, et al. *Integrative Arttherapeutic Correction of Psychosomatic Disorders in Children with Undifferentiated Connective Tissue Dysplasia*. *Arch Pharm Pract*. 2023;14(1):62-5. Retrieved from: <https://doi.org/10.51847/XnQ5lvbZyY>

Integrativní umělecká terapie pro korekci psychosomatických poruch u dětí s nediferencovanou dysplazií pojivové tkáně

Zpracovala: Jana Šebková

Výše uvedený článek se zabývá syndromem nediferencované dysplazie pojivové tkáně (zkráceně UCTD), jeho klinickým obrazem a možnostmi zmírnění jeho projevů u dětí použitím psychoterapeutických technik.

Syndrom nediferencované dysplazie je geneticky podmíněný stav, který se rozvíjí během prvních pěti let života. Jedná se především o změnu struktury kolagenu, což vede ke vzniku mnoha klinických projevů, jako jsou například jisté formy vazomotorické a migrénové cephalgie, vegetativních závratí, poruchy pohybu, syndrom hyperventilace, vazovagální, cévní a arytmiogenní synkopy, periodické neurovaskulární syndromy a další. Tyto projevy mohou silně ovlivňovat také psychický stav dítěte a to například zvýšeným výskytem úzkostí. Nejtěžším projevem obtíží bývají panické záchvaty s extrémně variabilním klinickým obrazem. Za aktuální moderní metody pro prevenci vážných a atypických projevů UCTD či jím vyvolaných panických záchvatů lze považovat moderní diagnostiku, včasnou adekvátní korekci či rehabilitační terapii. Pro ideální účinek terapie je nutné, aby byla dlouhotrvající, konzistentní a nijak nebyla přerušena.

Cílem studie bylo především zhodnotit metodu integrativní arteterapie pomocí pohádkové terapie pro korekci psychosomatických poruch u dětí. Děti, které byly zařazeny do studie, prošly půlročním kurzem integrativní korekce. Využití pohádkové terapie je v této oblasti velmi široké, protože umožňuje vytvoření významné, hluboké, či symbolické vazby na rozličné množství problémů, které je následně možno zpracovávat hravou formou s pomocí různých druhů umění (dekorativní a užitkové umění, hudební, literární, dramatické atd.).

V rámci výzkumu bylo pozorováno 60 dětí o průměrném věku 14,1 let, u nichž byl diagnostikován syndrom UCTD. Tyto děti současně trpěly psychologickými poruchami ve formě panických záchvatů. Diagnóza UCTD byla znovu potvrzena na základě speciálně navrženého originálního dotazníku, který obsahoval 54 položek mikro anomálií. Diagnóza panického záchvatu byla založena na výskytu paroxysmálního strachu, přítomnosti úzkosti nebo pocitu vnitřního napětí v kombinaci s 4 nebo více skupinami symptomů (např. pulzace, pocení, horečka, třes, dušnost pocit derealizace, depersonalizace).

Všichni pacienti prošli kontrolou po absolvování první fáze psychofarmakoterapie. Poté byli náhodně rozděleni do 2 skupin o 30 dětech. V kontrolní skupině (první skupina) byly po dobu 6 měsíců prováděny sezení behaviorální psychoterapie, v testovací skupině (druhá skupina) byla použita metoda integrativní umělecké terapie.

Sezení u pacientů 1. skupiny byla zaměřena na obnovení úrovně sociální adaptace, překonání agorafobických projevů (anticipační úzkost, "vyhýbavé" chování).

Před začátkem studie a po jejím skončení korektivní terapie všechny děti absolvovali Beckův test a byla u nich změřena kožní galvanická odezva (SGR). Emoční stabilita byla definována na škále od 0 do 21 bodů.

Metoda měření SGR probíhala podle následujícího postupu. Nejdříve bylo položeno 6 až 7 úvodních otázek, které měly za cíl stabilizovat měřený subjekt a normalizovat měřené hodnoty. Během následných 20 hlavních otázek již byly zaznamenávány hodnoty SGR. Hodnocení úrovně SGR probíhalo na elektronickém monitoru v běžných bodech při konstantní hodnotě elektrického proudu. Síla proudu byla vždy na začátku měření nastavena v rozmezí 10 až 50 mA. Měření probíhalo v intervalu od 0 do 10 bodů a na základě výsledků z metodiky byl určen stupeň celkové úzkosti.

Na začátku psychokorektivní terapie byla průměrná úroveň psychoemočního stresu podle Beckova testu v kontrolní skupině 24,1 bodu a v testovací skupině 24,8 bodu. Úroveň SGR u kontrolní skupiny byla 4,1 bodu a u testovací skupiny 4,2 bodu. Obě tyto hodnoty odpovídají průměrné úrovni úzkosti. Na konci kurzu behaviorální terapie u kontrolní skupiny byl pozorován pokles úrovně psychoemočního napětí na 18,7 bodu. Tento výsledek byl však výzkumníky označen za nespolehlivý. U pacientů testovací skupiny na konci kurzu integrativní umělecké korekce s pohádkovou terapií byl pozorován významný pokles úrovně psychoemočního stresu na 13,2 bodů. Pokud jde o úroveň SGR, byl pozorován pozitivní nárůst u kontrolní skupiny pacientů na 6,9 jednotek, zatímco v testovací skupině byl pozitivní nárůst SGR více markantní na 8,6 jednotek.

Významnější snížení úrovně psychosomatického napětí pomocí pohádkové terapie nastalo díky léčebným schopnostem samotného procesu umělecké terapie, kreativního procesu, který umožnil vyjádřit, znovu prožít vnitřní konflikty a nakonec je vyřešit. Za prvé tato metoda pomáhá terapeutovi k navázání blízkého kontaktu s pacientem a k získání přístupu k jeho zkušenostem. Za druhé, právě pohádková terapie vytváří pozitivní náladu pro dítě a za třetí, tato technika může transformovat lidské pocity a dát prostor destruktivním tendencím. Neuvědomované procesy s destruktivními účinky se díky terapii mění ve velmi účinné nástroje pro vytváření nových vazeb a forem, progresivních konceptů a obrazů. Kromě zmíněných výhod, také integrativní umělecká terapie principiálně odpovídá metodě "systémové desenzitizace" stejně jako behaviorální terapie použitá u kontrolní skupiny.

Díky udržení metodologického přístupu byly obě skupiny ve studii stanoveny jako reprezentativní vzorky. Výhodou integrativní umělecké terapie ve zmíněné studii se ukázal její skupinový potenciál. Zde bylo umožněno vyvíjet nejen sociální dovednosti (jako u dětí kontrolní skupiny), ale také komunikační dovednosti. Dále členům skupiny umožnil poskytnout si vzájemnou podporu a řešit společné problémy. Děti dokázaly pozorovat nejen výsledky svého jednání ale i jejich dopad na ostatní, naučit se detekovat skupinové role a odhalovat skryté osobnostní vlastnosti. Použití metody integrativní umělecké terapeutické korekce psychosomatických poruch ve formě pohádkové terapie je tedy doprovázeno nejen významným snížením úrovně psychoemočního napětí a úzkosti u dětí se syndromem UCTD ale má i doprovodné kladné účinky.